

Terlecka, Małgorzata

Kollokwium poświęcone nauce średniowiecznej

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 17/2, 412

1972

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czono do odczytania niektórych tekstów mimo nieprzybycia autorów)⁵. Streszczenia zaś tych referatów, których teksty znalazły się w rękach uczestników, uznać należy za niecelowe wobec przygotowywania przez Zakład Prakseologii PAN specjalnego numeru „Prakseologii”, poświęconego teorii systemów. W numerze tym przewiduje się opublikowanie niektórych referatów przedstawionych na XIII Kongresie Historii Nauki.

Wojciech Gasparski

KOLOKWIUM POŚWIĘCONE NAUCE ŚREDNIOWIECZNEJ

Dużym zainteresowaniem specjalistów cieszyło się kolokwium na temat nauki średniowiecznej, poświęcone specjalnie ówczesnym stosunkom między Wschodem i Zachodem. Zgodnie z angielskim i francuskim znaczeniem słowa *science*, prelegenci przedstawiali w swych referatach przede wszystkim zagadnienia związane z rozwojem nauk przyrodniczych i ścisłych — głównie matematyki. I tak np. J. Murdoch (Stany Zjednoczone) mówił o niektórych aspektach wkładu islamu do nauki europejskiej w dziedzinie matematyki i filozofii przyrody. Podobnym tematem zajął się B. Rosenfeld (ZSRR), wykazując że chociaż wpływ islamu na matematykę europejską w średniowieczu jest faktem powszechnie przyznawanym, to jednak zakres i siła tego wpływu nie zawsze bywa dziś właściwie oceniana. Kolokwium to, prezentujące sporo interesującego materiału źródłowego, było niewątpliwie jeszcze jednym potwierdzeniem faktu, że historycy nauk ścisłych na ogół większą wagę przywiązują do dość wąskich prac analitycznych, niż do ujęć szerszych, syntetyczno-porównawczych. Przedmiotem dyskusji może być problem, czy tego rodzaju postawa w badaniach nad historią nauki jest zawsze właściwa.

Małgorzata Terlecka

HISTORIA MATEMATYKI I MECHANIKI

Obrady Sekcji V Historia matematyki i mechaniki toczyły się zasadniczo w dwóch podsekcjach: VA — dotyczącej dziejów matematyki i VB — poświęconym dziejom mechaniki. Tematyka ich była obfita i różnorodna. W dyskusjach prowadzonych w tych sekcjach nie dostrzegłem jakiegoś zasadniczego sporu: dotyczyły one raczej szczegółów, najczęściej toczyły się między uczestnikami radzieckimi, którzy stanowili na Kongresie większość, po rosyjsku; niekiedy były w skrócie tłumaczone przez uczestników na język angielski. Wiele mówiono o genezie mechaniki kwantowej i teorii względności. W tej ostatniej szczególnie podkreślano rolę H. Poincaré (obok Einsteina i Lorentza). Z referatów o charakterze syntetycznym warto wymienić następujące: I. M. Jagłom (ZSRR), *Z dziejów aksjomatycznego uzasadnienia geometrii*; D. Pierre (Francja), *Pojęcie granicy a liczby niewymierne*; J. Folta (Czechosłowacja), *O metodach dowodu postulatu równoległych w XIX w.*; W. S. L. Hümmer (NRF), *O początkach matematyki operacyjnej*; I. Schneider (NRF), *Stosunek między praktyką matematyczną a czystą matematyką w XVII w.*; D. Trifunović (Jugosławia), *O kategoriach w badaniach historycznych nauk matematycznych*; R. S. Westfall (Stany Zjednoczone), *Ruch obrotowy jako węzłowy problem dynamiki siedemnastowiecznej*; H. Wussing (NRD), *O dziejach matematyki struk-*

⁵ Na temat Sekcji IA Historia i perspektywy rozwoju badań systemowych i ogólnej teorii systemów zob. też sprawozdanie z obrad sekcji biologicznej w niniejszym numerze, „Kwartalnika”, s. 419—422.